СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 86. Джерзі Сіті, Н. Дж., пятниця, 17-го квітня 1942. No. 86. Jersey City, N. J., Friday, April 17, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

Американські Летуни, що є в Австралії, Бомбардували Через Два Дні Японські Кораблі й Летунські Поля в Манілі й на Филипинських Островах з Таким Успіхом, Що Йому Подібного у Цій Війні Досі Ніхто не Осягнув

АМЕРИКА ЗДЕРЖУЄ КОРАБЛІ З ДОПОМОГОЮ ДЛЯ ФРАНЦІЇ

ВАШИНҐТОН. — Першою офіційною реакцією американського уряду на події у Франції є рішення департаменту стейту здержати ці кораблі, що вже були наладовані та мали вести всякі харчі, одіння й т. д. до Французької Північної Африки. Підсекретар стейту Сомнер Велес заявив, що цю допомогу здержано аж до того часу, поки цілком не виясниться, яку політику поведе тепер французький уряд, в якому є тепер Пер Ляваль, беззастережний прихильник співпраці з німцями. Як відомо, Франція добилася перед кількома тижнями того, що Америка згодилася висилати деяку допомогу до французьких кольоній після запевнень французького уряду, що Віші в нічому не допомагатиме німцям в Північній Африці. Велес відмовився відповісти на запит, чи американський амбасадор буде відкликаний з Віші. Покищо всі познаки вказують на це, що американський уряд не думає негайно зривати відносин з урядом Петена. Французький амбасадор Ґастон Генрі-Гей зголосився на авдієнцію в департаменті стейту в найближчих днях. Сподіються, що він принесе відому ноту французького уряду, в якій відкидається вияснення Америки в справі визнання Французької Рівникової Африки, що є під зверхністю „вільних французів".

ВАШИНҐТОН ЩЕРАЗ ОПРЕДІЛЮЄ ЗАВДАННЯ МЕКАРТУРА

ВАШИНҐТОН. — Американський уряд вислав докладні директиви до Австралії, які ясно означують завдання та ролю ґен. Доґласа МекАртура. Це сталося після того, коли його речник заявив, що в тій справі існує далі велика конфузія та неясність поміж аліянтами. У Вашинґтоні відбулося зібрання Тихо-Океанської Воєнної Ради, на якому й запало таке рішення. Президент Рузвелт ще давніше назначив МекАртура начальним вождем усіх сил на тому фронті, але це була лиш загальна директива. Одобрення цього назначення Обєднаними Державами було опізнене аж до тепер. Речники останнього зібрання, на якому був канадійський премієр Мекензі Кінґ, заявили, що в цій справі не було жадних непорозумінь чи конфліктів поміж Обєднаними Державами.

ДОСІ ЗҐИНУЛО 2,479 АМЕРИКАНЦІВ

ВАШИНҐТОН. — З урядових джерел подають, що в теперішній війні згинуло на всіх фронтах 2,479 американців. Трудноці звязків та комунікації унеможливлюють укомплетування цеї листи. Досі невідомо, що сталося з 36 тисячами американських і филипинських вояків, що були полонені в Батаані. У Вашинґтоні думають, що багато з них далі є в гористих околицях півострова та ставить чинний опір японцям.

КОРЕҐІДОР МОЖЕ ВДЕРЖАТИСЯ, КАЖЕ ҐЕН. ВЕЙНРАЙТ

КОРЕҐІДОР. — В денному приказі до своєї залоги ґен. Джанатан Вейнрайт заявив, що твердиня може вдержатися, але кожний член залоги, як також і цивільні особи, мусять бути рішені боротися до кінця. З Батаану далі нема жадних вісток. Американська розвідка приносить, що японці пересувають свої війська з середини острова на побережжя в троках, що означає, що можливо вони приготовляються до удару на твердині, що лежать в Манільському Заливі.

ДАЄС ПРИГОТОВЛЯЄ ДАЛЬШІ ПЕРЕСЛУХАННЯ

БОМОНТ (Тексас). — Конґресмен Мартин Даєс, голова комітету для розсліду не-американської діяльности, заявив, що він плянує переслухання в Тексасі щонайменше 100 осіб, здебільша німецького, італійського, мексиканського, еспанського й японського походження, які добровільно згодилися дати зізнання про німецьку шпиґунську систему в Америці. Зібраний матеріял, казав Даєс, буде пересланий до департаменту справедливости для судових доходжень проти обвинувачених осіб. Досі згаданий департамент не взяв жадної рекомендації Даєса в цій справі.

ПРОФЕСОР ПЕРЕСТЕРІГАЄ АМЕРИКУ ПЕРЕД ПОРАЗКОЮ

НЮ ЙОРК. — Д-р Фостер Кенеді, професор Корнельського Університету, говорячи в одному з нюйорських шпиталів, сказав, що ці американці, що не вірять в напад Гітлера на Америку, є подібні до струсів, що ховають голову в пісок перед бурею. Такий напад є цілком можливим, якщо аліянти програють в Европі. Він взивав американців, щоб були твердими, вчилися воювати та вигравати війну дійсно, а не тільки в „часописних наголовках"; взивав до твердої праці кожного громадянина на якім би то не було пості.

ВДАЛИЙ НАЛЕТ АМЕРИКАНСЬКИХ ЛІТАКІВ НА ФИЛИПИНСЬКІ БАЗИ

КВАТИРА ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВ (Австралія). — Американські бомбовики, перелітаючи простір 4,000 миль, збомбардували японські бази та кораблі на Филипинських Островах, затопили або ушкодили 8 японських кораблів і зістрілили пять ворожих літаків та повернули ціло до Австралії, втративши тільки один літак. Цей перший великий налет доконав ґен. Ролф Ройс, один з визначних американських летунів. Комунікат згадує, що американські летуни знищили ганґари в Ніколс Філд, затопили тяґаровий корабель в Батанґас та три перевозові кораблі у пристані Себу, де на острові тої самої назви американські війська далі ставлять опір японцям. Крім того вони бомбардували та ушкодили кораблі в Давао. Цей вдалий рейд є доказом, що з Австралії буде можна бомбардувати також і Токійо та інші японські бази. Ґен. Ройс, як подають комунікати, зголосився добровільно на команданта тої виправи й за геройський вчинок був відзначений ґен. Бретом, головнокомандуючим летунськими силами на Пацифіку, в денному приказі до військ.

ПОМЕР ҐЕН. ГЮ ДЖАНСОН

ВАШИНҐТОН. — Дня 15. квітня ц. р. помер на запалення леґенів ґен. Гю С. Джансон, відомий колюмніст, письменник, адміністратор та ветеран американської армії з першої світової війни. В 1917. р. він кермував американською мобілізацією. в 1933. р. він був на чолі „Найри", цебто „Нешенел Індустріел Риковері Акт" аж поки Найвищий Суд не узнав „Найру" неконституційною. В 1935. р. ґен. Джансон був головою „Доблю-Пі-Ей" в Ню Йорку. Відтак він стає колюмністом, якого статті містили численні ґазети по цілій Америці. Його сильний, барвистий і гнучкий стиль зєднав йому міліони прихильників. Зразу він піддержував „Новий Розділ" президента Рузвелта, але з часом обернувся в його завзятого противника, тому, що на його думку, ціла Адміністрація пішла надто на „ліво". В 1936. р. він піддержував кандидатуру президента Рузвелта, але вже в 1940. р. він піддержував Вендела Вилкого, який багато завдячує Джансонові за популяризацію свого імени серед американців. З весною 1941. р. йому відмовили відновлення його давного становища в армії іззя фізичного недомагання. За останні чотири роки він часто критикував заграничну політику президента. Ґен. Гю Джансон родився 5. серпня 1882. р. в Форт Скат, Кан. У Вест Пойнт був товаришем ґен. Вейнрайта. Підчас війни в 1917. році він співпрацював з Бернардом Бейроком, головою Воєнної Промислової Ради. За свою службу він дістав Медалю Визначної Служби. Був популярним та широко почитним колюмністом в цілій Америці. При смерті мав 59 літ. Похоронений буде з військовими почестями на цвинтарі в Арлінґтоні.

БРИТІЙЦІ ЗНОВ БОМБАРДУЮТЬ НІМЦІВ

ЛОНДОН. — Британська повітряна сила знов виконала масові налети на Рурщину і скинула там сотки тон бомб. Також британці повторили бомбардування північної Франції, окупованої німцями. Вони завдали промисловим німецьким центрам великі шкоди. Та при тім сами втратили 11 бомбовиків. — З другого боку німці почали теж бомбардувати анґлійські міста. Вони знов налетіли на одно прибережне місто і скинули на нього чимало бомб. Шкоди в домах і вбитих значні, говорять анґлійські звідомлення.

СОВЄТИ ПРОДОВЖАЮТЬ ОФЕНЗИВУ

БЕРН. — На совєтськім фронті відбуваються тяжкі бої, в яких раз одна, раз друга сторона переводить завзяті атаки. Совєтські війська виконали сильний напад на німецькі оборонні позиції біля Брянська і здобули чотири укріплені пункти. Також сильні наступи повели совєтські війська в околицях Харкова. На совєтськім фронті тепер розмоклась земля, і повзи не можуть розвинути якслід своєї діяльности. В кількох випадках совєтські відділи захопили новіські німецькі повзи, які внаслідок багна не могли навіть зрушити з місця.

ЯПОНСЬКІ БРАНЦІ.—Американські вояки взяли в боях на Филипинах багато японських вояків у неволю, На світлині бачимо ґрупу японських бранців, котрих американські вояки ведуть до головної кватири на допити. Їм завязано очі, щоби не могли оглядати нічого по дорозі.

ФРАНЦІЯ ПІД НАТИСКОМ ГІТЛЕРА

БЕРН. — В міжнародних колах говорять, що це Гітлер вимусив на Франції поворот Ляваля до влади тим, що післав до окупованої частини Франції нові війська. Ті війська в останніх часах напливали до Франції в чимраз більшій скількости. Вони загрозили Франції цілковитою окупацією. Серед німецьких правлячих кол були два пляни відносно Франції: вцілости її окупувати, або заставити тісно співпрацювати з німцями. Якщоб Франція була відкинула Ляваля, булаб наступила цілковита окупація. В лондонських колах говорять, що висилка нових німецьких сил до Франції й перебрання над ними команди з боку німецького маршала Рунштедта стояло у звязку зо скріпленням німецьких сил зі страху перед британсько-американською інвазією; проте ця друга можливість не виключала першої. Французькі ґазети тепер явно говорять, що не Петен, лише Ляваль буде керувати політикою Франції. Широкий загал приняв ті зміни апатично. В Лондоні надіються, що Дарлян, якого там теж не дуже люблять, не допустить до віддачі фльоти німцям. Колиб, одначе, він таки фльоту німцям віддав, то це забере довшого часу, щоб привчити німецьку залогу до французьких кораблів.

ЛЯВАЛЬ У КЛОПОТІ

БЕРН. — В поінформованих колах говорять, що Ляваль, діставшись до влади, сам попаде в клопоти. Бо дотепер йому було легко вести свою політику: він обіцював німцям несотворені речі. А тепер, коли йому прийдеться ті обіцянки виконувати, він натрапить сам на перешкоди. Бо біля 80 відсотків французів, хоч може не погоджувались вповні з Петеном, але його глибоко шанували і йому вірили. Ляваля ненавиділи і йому недовіряли. Як тепер Ляваль захоче робити якісь далеко закроєні кроки, він цілком певно зо сторони широкого французького загалу зазнає бойкоту.

ІТАЛІЙЦІ НЕ ЛЮБЛЯТЬ ЦЕЇ ЗМІНИ

БЕРН. — Італійські ґазети прихід Ляваля до влади зустріли гнівною мовчанкою. Це справа самих французів, говорять італійські ґазети і значуче здержуються від дальших пояснень. Фактично італійці Ляваля все ненавиділи, бо Ляваль, хоч всеціло хотів співпрацювати з німцями, нехтував італійцями. Про Італію він все висказувався зо зневагою. Зате маршал Петен пробував нераз вигравати італійців проти німців, і навіть нераз шукав більшого зближення з Італією. Ляваль, хоч готов все віддавати німцям, певно не захоче віддати італійцям ні пяди землі.

БРИТІЙЦІ ЗАЛИШАЮТЬ ЦИВІЛЬНИМ ЗБРОЮ

ЛОНДОН. — Британські випадові відділи, „командос", які недавно зробили вдачний напад на окуповану німцями французьку пристань Сен Назер, залишили там цивільному французькому населенню зброю, якою воно тепер розправляється з німецькими окупантами. По згаданім британськім нападі було вже чимало скритих нападів на німецьких вояків. Вслід за тим німці криваво розправляються з цивільним населенням. Вони дотепер розстріляли біля 500 французьких закладників.

АВСТРАЛІЯ ПРОДАЄ БОНДИ

КАНБЕРА. — Австралійський премієр Джан Куртен своєю промовою започаткував продаж нових австралійських бондів. Уряд сподіється, що тих бондів він продасть на 200 міліонів долярів. Австралія витрачає по пять міліонів долярів денно на воєнну оборону. Виголошуючи з тої нагоди промову, Куртин заявив, що боротьба на Далекім Сході мусить скінчитись повною поразкою японців, а не застоєм. Застій рівнавсяб для Австралії прогрою. Та є всі надії сподіватися, що в слушний час збірні морські і повітряні сили Британії і Америки вдарять на Японію і її поконають, говорив він. Ворог вичерпується в той час, як сили Обєднаних Держав ростуть.

НІМЦІ СТЕРЕЖУТЬСЯ ПЕРЕД ПЕСИМІЗМОМ

БЕРН. — Дотичні німецькі власти повідомили своїх людей, щоб вони, з наближенням весняної офензиви, не писали до вояків песимістичних листів. Зокрема такі осторогі дістали члени націстичної партії. Погані вісти з дому деморалізують вояків. Також німецькі власти щераз перестерегли людей перед розпусканням ріжних лякливих воєнних чуток.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Повчитиб, Але Кого?

Які не булиб недостачі в нашому громадянському житті, але треба признати, що ми назагал добре пристосовуємось до найважливішого теперішнього нашого завдання: збирати всі наші сили на допомогу воєнним зусиллям нашого краю. Саме тому занехуємо, де тільки це можливе, все те, що моглоб вносити заколот у наші громадські й організаційні ряди. І тому і ми не відповідаємо часто навіть на ріжні клевети і калюмнії, щоб не заставляти громадянство витрачувати час і енергію на полагоджування менше важних справ. Думаємо, що вони і без того в слушному часі поясняться, хоч наразі треба декому переносити через це дуже болючі й несправедливі удари. Отже поступаємо так, як треба поступати громадянам, коли їх край у небезпеці й війні, що є війною на життя і смерть. Не кажемо, що робимо з себе тим якусь „жертву", що виявляємо тим якийсь вищий патріотизм. Ми тільки стараємось поводитись так, як треба тепер поводитись розумному громадянинови-американцеви, що дорожить своїм краєм.

Та є в Америці одна порода, що вживаючи українського імени і українських букв та української мови, постійно вчила наше громадянство не глядіти на Америку як на таку, що вартує нею дорожити, себто як на добру, поступову і ліберальну країну з добрими громадськими порядками і людяністю. Америка, казали вони нам, це капіталістичний людоїд, що висисає з нас кров. Ось така большевицька пропаганда коштувала нас усіх багато труду, коли ми не допускали, щоб наш загал давав себе затроювати отсею отруєю. За те називали нас большевики „американськими льокаями". Отже називали нас так ті, що були в Америці й жили з Америки, а її не любили і були справжніми льокаями чужої держави і чужих державних інтересів та ідеольогій. Всі ми добре знаємо, як то комуністична зграя виганяла з нашого громадянства „американізм", як защіплювала большевизм. Памятаємо добре большевицьких громил, що вживали усіх способів і підступів, щоб розбивати наші народні установи, щоб нищити нашу народню пресу. А все тільки тому, що ми не хотіли покидати „американізму" і переходити на комунізм.

Ось ті самі громили, від часу як Гітлер зірвав з Сталіном, зачинають виступати в Америці вже як „тисяч-процентові американці" і давати українському громадянству „лекцію американізму", користаючи з того, що війна, та що, на їх думку, тепер уже не можна чіпати большевизму, а тільки йому повинуватись. Ми певні, що ось ті „лекції", себто ось ті нові большевицькі клевети і підюджування будуть у своїм часі нічим іншим, а тільки тою палкою, що вдарить їх по їх власній голові. Як українське громадянство в Америці вже давніше не дало большевикам змоги вирвати з його серця „американства", так і не дасть себе і тепер залякати тими, що не були і не є американськими громадянами, а тільки чужими слугами.

Нові Заходи Спинення Інфляції

В адміністраційних колах Вашингтону застановляються над новими засобами, якби спинити інфляцію. Президент Рузвелт потвердив чутки, що уряд укладає новий плян, на основі якого значно збільшеноб податки, обмеженоб зиски, як теж затісненоб контролю цін на ріжні продукти, а навіть на працю. Внаслідок воєнної продукції ми маємо нині в господарськім організмі 15 біліонів долярів більше гроша здібного купувати ріжні продукти, ніж це було в нормальних передвоєнних часах. Ті гроші треба стягнути з обігу шляхом податків. А шляхом обмеження зисків і заробітків можна буде не допустити до дальшого зросту того покупного гроша.

В нормальних часах зріст покупної сили нації можна було зрівноважити збільшеним витвором ріжних продуктів. В таких часах зріст покупної сили означає добробут для нації. Та в часі війни, коли виріб продуктів є обмежений, зріст покупної сили не означає добробуту. Навпаки, він може означати початок фінансової руїни нації. Бо зріст покупної сили в купі з обмеженням продукції рівняється інфляції. А в часі інфляції, як кожному відомо, гріш зачинає тратити свою внутрішню покупну силу і все зачинає дорожіти. Серед таких обставин топиться теж вартість заробітків, грошевих вкладів в банку, вартість асикураційних поліс, вартість ріжних бондів, як теж вартість обезпечених рент на безробіття і старі літа.

Гріш це химерне поняття. Якщо він не може дістати продукту за ту ціну, яку він сам собою уявляє, він достроюється до тої ціни, що собою уявляє продукт. Про химерність гроша яскраво вказують обставини в Китаю. Журналісти недавно принесли звідомлення з Китаю, що там внаслідок війни вже наступила частинна інфляція і все подорожіло кільканадцять, а навіть кількадесять разів. Люди мають по кишенях повно китайських грошей, але ті гроші мало собою уявляють.

Можна булоб припускати, що ті гроші мало собою уявляють тому, бо китайський уряд їх багато надрукував. Частинно це правда. Але не зовсім правда. Бо ось американські доляри як ми це всі добре знаємо, мають добру покупну вартість. За доляра в Америці можна купити не одну цінну річ, і не малу пайку ріжних харчів. Проте в Китаю американський доляр теж не має покупної вартости. А один журналіст в теперішній китайській столиці Чунгінку мусів заплатити пять американських долярів за підвязки до скарпеток. Не помогло це, що він жертвував добрі американські гроші. Йому відповіли, що ціна така велика, бо мало є продуктів. Якщоб до Китаю можна було легко доставляти продукти з Америки, то ті підвязки не булиб дуже дорожчі від американських. Вони малиб номінальну американську ціну, в додатку до коштів перевозу і пограничного мита. Але, що такі продукти з Америки доставляти в теперішні часи дуже важко, ціни скачуть вгору і не зарадить цьому навіть добрий американський доляр. Іншими словами, американський доляр тому є добрий, що за нього можна купити ріжні цінні річи. Коли тих цінних речей мало, то й сам доляр нічого не поможе.

Вартість гроша опирається на двох основних засадах: на продуктах, які в даному краю знаходяться і на числі самих грошевих одиниць, які є в обігу. Коли нема продуктів, грошева одиниця нічого не вдіє. Колиж тих грошевих одиниць багато, немов красавиць на балі, а продуктів відносно мало, то вартість тих „красавиць" теж малє; бо вони, конкуруючи між собою за даним продуктом немов за гарним женихом, автоматично обнижають свою власну вартість. А щоб „красавиці" не нудьгували й взаїмно між собою за нечисельними продуктами - „женихами" не конкурували, треба і „красавиць" післати туди, куди пішли „женихи", себто запрягти їх до ріжної воєнної роботи.

Ось це саме має нині на увазі уряд, який задумує 15 біліонів зайвих „красавиць", себто 15 біліонів долярів, для яких нема відповідного покриття в продуктах, післати до воєнних завдань. Він пішле цю грошеву надвишку до воєнних завдань в той спосіб, що наложить на цілу націю вищі податки. З другого боку, щоб число тих „красавиць" не зростало, уряд наложить гостру контролю на зиски, ціни продуктів і заробітні платні.

Робітничі організації завзято обороняються проти цього, щоб на заробітні платні робітників накладати контролю. Їхня оборона, коли вдержана в достойних границях, принесе користь робітникам і цілій нації. Але коли вона буде занадто вперта й таки не допустить до контролі заробітних плат, то для самих робітників нанесе великі шкоди. Бо вона спричинить чимраз різкішу інфляцію, якою будуть нещадно зметені ті надзвичайні заробітки, які дістають нині внаслідок воєнної продукції робітники, а з ними зметені інші робітничі здобутки.

Внаслідок війни виріб майже усіх речей щоденної потреби, які мають в собі якийнебудь метал, або якийсь інший матеріял, потрібний для воєнного промислу, є припинений. Це значить, що продуктів - „женихів" буде чимраз менше і менше. Якщо шляхом високих заробітних плат робітники встрикуватимуть в національну господарку чимраз більше грошевих одиниць, чи як ми їх назвали „красавиць", ті „красавиці" цілком певно стягнуть вниз свою власну вартість. Вони не зможуть купити більше продуктів, ніж тих продуктів є по крамницях і базарах.

Стягнувши свою вартість вдолину, ті грошеві одиниці накоять робітникам ще іншого лиха: вони стягнуть вдолину вартість і своїх „сестер", себто вартість того гроша, який ми зложили раніше в банках, в бондах, асекураційних полісах, та в суспільнім обезпеченні.

Такий буде остаточний вислід праці тих юнійних провідників, які занадто вперто будуть поборювати думку уряду контролювати заробітні платні. Завданням юнійних провідників є наглядати, щоб робітники в тих фінансових переміхах не були покривджені на користь якоїсь іншої суспільної групи. Але годі тепер прямувати до того, щоб вирівати більше, ніж в нинішню пору американське національне господарство може знести. Бо тим, як було сказано, вони робітникам добра не зроблять, а тільки кінець кінців, заподіють їм велику шкоду.

Ляваль При Владі

Після 16 місяців відсутности від влади, Пер Ляваль, відомий пропаґатор повної співпраці Франції з гітлерівською Німеччиною, вернув назад на становище віце - преміера французького уряду, як теж одержав контролю над французькою поліцією, яка досі була в руках міністра Пера Піше. Адм. Дарлян остав ще далі міністром війни, отже також і начальним командантом французької фльоти.

Що означає та зміна?

Ощей ненадійний поворот Ляваля в члени французького кабінету кладе бодай тимчасово, кінець тихому спорови, що був між Дарляном і Лявалем на тлі французької заграничної політики. Перебування Ляваля на становищі віце-преміера буде мати далекосяглий вплив на хід дальшої політики Франції, яка досі старалася держати середню лінію, себто балянсувати між Німеччиною і Аліянтами.

Від кількох місяців за кулісами французького уряду йшла вперта боротьба між Дарляном і Лявалем. В останніх днях березня, коли Петен давав приречення американському амбасадорови про задержання французької фльоти, Дарлян повів дуже активну політику, щоб не допустити Ляваля до влади. Він мав відбути ряд тайних нарад з військовими та морськими командантами з не-окупованої Франції та Північної Африки, яким представляв небезпеку, котру спричинить поворот Ляваля до уряду. Дарлян вимагав, щоб старшини противилися поворотови Ляваля, бо його отверта та беззастережна про-німецька політика може пошкодити відносинам з Америкою. Далі він мав говорити, що німці поставили Петенови дуже гострі домагання, та що одинокий Ляваль евентуально згодиться їх виконати. Згідно з тими інформаціями, що їх мають „вільні французи" в Америці, німці домагаються модифікацій точок перемиря в тому напрямі, щоб зміцнити французьку оборону не тільки в окупованій, але також в не-окупованій Франції. Останні рейди англійських „командос" на Францію, є в переконанню німців, лише вертурою до поважніших випадів на континент. Тому хочуть забезпечитися перед тою евентуальністю. Їхня нова оборонна система вимагалаб того, що над цілою Францією були німецькі військові гавляйтери, та щоб Франція була вщілості під німецькою окупацією, подібно як Бельгія чи Сербія. Практично, німецькі військові позаміновалиб всіх французьких префектів і бурмістрів і тим робом забралиб цілу адміністрацію Франції в свої руки. Щодо не-окупованої Франції та Північної Африки, то Гітлер мав зажадати, щоб ці німецькі війська, що перебувають там в „тимчасовому характері" або для „спеціяльної місії", остали настало. Всі французькі військові й морські команданти малиб бути їм безоглядно підчинені.

Політичні пляни Ляваля.

В цій внутрішній грі французьких політиків німців відграють велику ролю, бо це під їх натиском Ляваль старається перепроваджити свої політичні пляни в життя. Мабуть не без підстави говорив Дарлян зібраним високим французьким військовим, що німці домагаються „чистки" вищих старшин у французькій армії та фльоті, щоб усунути про-аліянтський елемент. Та Дарлян є також „колябораціоністом", себто угодово настроєним до Німеччини, подібно як Ляваль, тільки з тою ріжницею, що він ще числиться з тим, що війну цю можуть виграти Аліянти, а Ляваль в це цілком не вірить. Теж і Дарлян мав обіцяти Берлінови, що він сам, без галасу та публичного відгуку, переведе „чистку", що тільки задоволити Гітлера.

В колах „вільних французів" в Америці є таке переконання, що участь Ляваля в кабінеті Петена означатиме нову фазу в історії Франції. Можливо навіть бурхливу фазу, бо Ляваль є дуже практичним і безоглядним політиком, який не любить зупинятися по середині шляху. Він каже, що коли Петен буде дальше лявірувати з німцями, то це не принесе користи Франції, бо Гітлер може прийти з тим усю до „денного порядку" скоро й цілком несподівано та окупувати решту Франції. А це, каже Ляваль, добилоб її політично й мілітарно. (Так, якби вона й без того не була вже добита). Ось тому мав він загрозити, що сам створить новий „нормалізаційно - угодовий" кабінет в Парижі з такими відомими про-німецькими лідерами як Жорж Боне, Ґастон Бержері, Марсель Деа, Жак Доріо, Анатоль де Монзі й т. д.

Ляваль є теж такого переконання, що теперішня війна може закінчитися несподівано швидко; може ще навіть в осені біжучого року. Він вірить твердо, що Росія буде цілковито розгромлена цього року й Німеччина буде непереможною на европейському континенті. Його зять, граф Рене де Шамбрен (який є також почесним горожанином Америки, бо походить з роду відомого борця за американську свободу, Ляфаєта), мав його „переконати", що не ціла Америка є за війною, та що остаточно Злучені Держави таки не відкинуть сякого-такого компромісу з тоталітарними державами. Знова його політичний дорадник та експерт по питанням Далекого Сходу, Поль Бодуен, мав його переконати, що мілітарна потуга Японії є надто великою, щоб можна було її зломати в короткому часі. Ось так думають про ці справи „вільні французи". Вони кажуть, що Ляваль є переконаний, що дорога Франції збігається зо шляхами Держав Осі, що Франція повинна „рішитися" в користь тоталітарних держав, бо вони виграють війну, а треба бути по стороні переможців, а не переможених. (На такий розрахунок, як відомо, пішла Італія в червні 1940 р., й тепер не може цього відкалувати!)

Ось такі мають бути політичні думки Ляваля відносно будучої французької політики. Можна припускати, що воно так дійсно є. А коли так, то треба сподіватися, що між Німеччиною та Францією наступить нова фаза „співпраці", якої остаточний вислід буде фатальний. Дуже можливо, що французька фльота, що є далі під командою Дарляна, буде віддана до диспозиції Німеччини й Італії для їх офензиви на Середземному морі та в Північній Африці. Не є виключено, що прийде навіть до отвертої війни між Обєднаними Державами та Францією Петена - Ляваля. Та наразі наступить певно в Вашингтоні зміна щодо американсько-французьких відносин. На це вказують уже заяви Сомнера Велеса, виконуючого обовязки секретаря стейту.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

Віктор Ракоші.

Спадщина

(Гумореска. — З мадярського).

З усієї хрещеної молоді нашої батьківщини маю я може найскупішого хресного батька.

З нагоди моїх хрестин подарував він люльку з морської піни мому батькові. (Самособою, я ще тоді не курив). Як я вже міг бігати, розбив я люльку. За це батько вибив мене. Чому він не вибив мого хресного батька? Таж він був більший від мене тай він подарував люльку, яка не могла не розбитися.

Щонеділі мусів я в них обідати. (Ми жили на селі). Сини вихісновували цю нагоду на те, щоби мене гаратати. Такі то були мої неділі. А їх же добрий Бог, як говорив панотець, створив для спокою. Щодо спокою, то я в неділю його не зазнавав.

Раз пішли ті хлопці на празник до сусіднього села. Лишився лише найменший. На цьому я помстився за всі неділі. Я вибив його, потім іще витовк його носом до каменя. (Бо той драб усе держав мене за ноги, коли я лише бився з його братами).

На це надійшла моя хресна мама, вхопила мене та висікла різкою. (Було то пять чи шість разом сплетених верболозових прутів. То люксус, я бувби вдоволився і одним).

Відтоді я вже більше не обідав у них. З того мав я таку користь, що ті хлопці били мене не лише в неділі, а також і в інші дні тижня, а саме коли лише я з ними зійшовся.

Вкінці, як мені було десять літ, дістав я від хресного батька ножик із трьома вістрями. Тим то ножиком я зараз таки скалічив собі обі руки. (На щастя мав я лише дві). Мені ножик зараз відібрали. Того дня не дістав я теж їсти.

Як видно з того всього бурі моїх діточих літ були всі в звязку з моїм хресним батьком.

А від мене ще вимагали, щоби я любив мого хресного батька. (За цю одну прислугу, що вони серед зими тримали під зимною водою, коли я любив лише літо й теплу воду).

Я справді не любив його, мого хресного батька. Він покинув село разом із родиною. Та, як я пізніше довідався, зробив він це не з жалю, що я не любив його.

Він перенісся до Пешту й оснував тут фабрику виколювачів до зубів. Фабрика збанкротувала. Чи може тому, що люди не мали зубів, чи може наслідком зубожіння людства, того я добре не знаю. В першому випадку нема з чого, в другому нема що видовбувати.

Довго, може здва рази по девять літ, не чув я нічого про нього.

Аж нараз дістав я листа від нього, що він переселився до Америки (це міг би був зробити вже давніше) а свою пештенську віллу оставляє мені. (Це також міг зробити вже давніше).

Я міг тоді бути молодим журналістом. Так званий безіменний герой, що має багато праці, а мало заплати, який пише про кожного, а про якого ніхто не говорить.

Новопештенська вілля впала мені так сказати до рук і я врятувався.

Чудово! Як гарно викінчу я мою пєсу в пятьох діях під шум тінистих дерев. З неї чотири дії були вже чотири рази готові, а пятої я не міг викінчити. На це потребував я сільського спокою.

В тих часах жив я разом із Самуїлом, елевом мадярської школи та кандидатом на професора рисунків. Він усе малював біблійні теми. Пророка Іллю, як вогненним возом іде на той світ, милосердного Самаритянина та Йону, що то відбув приємну мандрівку в череві кита. З першого образа було готове небо, а саме на синьо помальоване полотно, з другого осел самаритянина а третього море темної барви (в якого воді самособою плаває кит, а в киті сидить Йона).

Самуїл також одушевлявся віллею. Природа і йому додасть натхнення й він щасливіше викінчить свої образи.

Одної соняшної неділі, раннім ранком, коли весь Пешт виходив на зелене, я також із Самуїлом помандрав до Нового Пешту.

Вілля була на дуже гарній площі. Неприємне було, що зараз у сусідстві була фабрика сірників, а вітер усе дув від фабрики до нас. Це справді був глум, що фабрика салямі була на другому кінці міста. Та навіть колиб вона й тут була, то я певен, що вітер не занісби до мене запаху салямі. Бо я вже такий нещасливий.

Зрештою той вітер, що заносив сірку, колихав листям акацій на мому подвірі, тому я йому простив.

Отже подвіря було тінисте, а хата невелична.

(Кінець буде).

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

НА РІЖНІ ТЕМИ

„СУСПІЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ" У КЛОПОТАХ

Клопоти журналу „Сошел Джостис" з почтовим урядом будуть безсумніву для багатьох немилою несподіванкою.

Цей журнал, оснований о. Чарлсом Е. Коклином, відомим фашистівським симпатиком, від довшого часу нападав на кожну спробу поправити суспільні умовини в Америці. Він з лютію накидався на президента Рузвелта за його суспільні реформи. По втягненні Америки в війну, він говорив про американський уряд словами Гітлера й Гебельса.

Це все на людей, в яких розумінні уряд є однозначний з поліційною палкою, викликало враження, що в Америці уряду нема, що тут усякий, головно ворог уряду, може собі робити, що йому подобається. Виступ уряду проти „Сошел Джостис" пригадує цим незрячим, що й в демократичному краю є влада, може говорити мовою, яку такі люди розуміють.

СЛІПІ ВЕЛИ СЛІПИХ

Історія журналу „Сошел Джостис" певно викличе неприємні спомини в усіх тих незрячих „лідерів", що водили своїх людей, як череди, на паломництва до о. Коклина, аби послухали проповідника, що срібним голосом переповідав по англійськи те, що срібним голосом у Німеччині говорив Гебельс.

Як звичайно в таких випадках, одні з них скажуть явно, що вони йшли за Коклином, та признають, що вони помилялися; інші поховаються в мишачі нори й скажуть, що вони за Коклином ніколи не йшли; ще може нападуть на тих, які їм могли би це пригадати.

Цікаво скільки буде таких, які скажуть, що їх вожд мав слушність та що вони готові понести удари, які падуть на вожда? І чи найдуться ще далі люди, які далі будуть клеймувати як комуніста, всякого, хто не погоджується з фашистівськими поглядами о. Коклина?

ПІД ПРАПОРОМ НОВОЇ КОНСТИТУЦІЇ

Арештований у Ню Юорку фаховий різницький помічник, Герберт Шмідеріх, зо замилування націстичний агент, любив плянувати для Злучених Держав нову конституцію. Запевняв у своїх летючках, що Америка потребує нової конституції, яка перетревала би не 150 літ, але вічний час. В імені тої нової конституції він кликав читачів своїх брошурок сповнити свій „обовязок супроти... ідола всіх нас, Адольфа Гітлера".

„Ця нова конституція має спиратися на засади послуху, довіря й боєвости.

В зеркалі тих засад можуть побачити себе й люди, що не читають по німецьки.

НАЩО ЗДАЛИСЯ БАТЬКИ

Почувши про заборону пересилати „Сошел Джостис" почтою, о. Коклин, основник журналу, заявив, що він уступив уже давно з активного заряду журналу.

Більшість шерів у видавничій спілці журналу мають справді батько й мати о. Коклина.

Нагадуються відомі сцени з фільм, у котрих відомі характери закриваються перед кулями поліції жінками і дітьми.

ГУМАНІТАРНІ

Константин Фотич, югославянський посол у Вашингтоні, подав листу югославянських офіцирів, котрі на приказ Німеччини мають здатися добровільно в німецькі руки, бо в противнім разі проти їх родин, приятелів і знайомих почнуться люті репресії. Очевидно, мається на думці офіцирів, що ведуть партизанську війну проти Німеччини.

Подаючи листу, Фотич закликується до гуманітарних (людяних) почувань людства для протесту проти таких заходів німецьких окупантів. Німецькіж окупанти собі відкликуються до гуманітарних почувань партизанів, закликаючи їх до здачі зогляду на добро їх знайомих, родин і приятелів...

У тім заклику німецький уряд подібний на того чоловіка, що вбив свою матір, а потім відкликався до суддів мати милосердя над ним, бідним сиріткою без матери.

СТРАХ ПЕРЕД ПЕРЕМОГОЮ

Промова Архиболда МекЛіша, директора „уряду фактів і чисел" у Вашингтоні, на влаштованім у Ню Йорку обіді на медичну допомогу Росії, є прикладом того, якто поет потрапляє схопити й висказати факти, на які ми всі може дивимося, але не бачимо.

Говорив він: „Це дивна річ, що люди можуть боятися більше перемоги, ніж вони бояться поразки. А всеж таки є такі люди. Є в цьому краю люди (як є такі люди по інших краях), які волілиби, щоби цей край програв війну, ніж він мав би її виграти при помочі інших країв, котрих вони не люблять".

Він мав на увазі людей, які ненавидять Росію так, що вони не хотіли би навіть бачити американської перемоги, якщо ця перемога Америки була би одночасно перемогою Росії.

АМЕРИКАНЦІ Й УКРАЇНЦІ

МекЛіш очевидно говорив про американців. Нема сумніву, що люди з такими викривленими думками є серед інших народів.

Відомий український письменник Лесь Мартович у своїм сатиричнім оповіданні „Стрибожий дарунок" робить подібне спостереження про українців. Малює він фантастичну сцену приходу Стрибога на землю, щоби вволити людям-українцям їх волю. Мовляв, він може сповнити їм кожне бажання, за виїмком політичного. Стрибог був певний, що кожний буде просити в нього сповнення якогось добра для себе. Та українцям власне добро байдуже. Вони більше заінтересовані в тому, щоби була вдоволена їх злоба на інших людей. Один навіть просить, щоб Стрибог постарався, щоб Перун спалив йому хату; живе він під одною стріхою зо своїм нелюбим братом: як грім запалить його стріху, згорить хата його, але й згорить хата його зненавидженого брата.

Замічуючи, що ніхто не заперечував слів МекЛіша, будімто в Америці не було таких людей, які бажали би собі американської поразки, якщо з перемоги Америки мала би скористати зненавиджена ними Росія.

Не знаю, що скажуть українці про погляд на них Леся Мартовича. Себто, що сказали би вони, якби вони це оповідання Леся Мартовича прочитали й мали відвагу сказати про нього свій погляд, як мали би американці відвагу сказати свій погляд про думки МекЛіша, якби з ними не годилися.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ХВИЛЯ СПОЧИНКУ.—Генерал Доглас МекАртур (наліво), герой Батаану, на розмові з Френсизом Сейером, високим комішенером на Корехідорі (перед відїздом генерала до Австралії).

За Релігійну Свободу

Сенатор Джеймс Мід з Ню Йорку порівнював у недавній промові перед сенатом релігійну свободу в Злучених Державах з безнастанним переслідуванням релігії в Німеччині.

Чи в часі миру, чи за війни, нарід Америки може молитися як хоче, казав Мід. Свобода релігії є гарантована Американською Конституцією.

Це є зазначено в першій частині „Бил оф Райтс". Там сказано: „Конгрес не може видавати закону про встановлення релігії, або заборонити свобідне її виконування".

Це значить, що американський конгрес не може законом встановляти державну релігію, або в який будь спосіб забороняти виконування якоїсь релігії в Злучених Державах.

„Кожному громадянинові Злучених Держав", казав сенатор Мід, „дається право молитися Богови, як він сам хоче. Це є одне з основних прав, за які ми провадимо жахливу війну. Ми, Обєднані Держави, змагаємось за право бути вільними, говорити, писати, жити й молитися як ми хочемо".

Члени конгресу, як і кожний американець, повинні всіма засобами охороняти право кожної людини молитися Богови на свій лад.

„Принцип релігійної терпимости є записаний в законах нашої країни. Це залежить від нас, окремих осіб, прикласти кожне зусилля, аби ця релігійна терпимість надалі існувала в нашій демократичній країні.

„Релігійна терпимість по відношенні до іншої людини, чи то католик, протестант, чи жид, — є основою демократичної системи, за збереження якої ми даємо наше життя, нашу кров.

„Де релігія іншої особи не є терпима, де свобода молитися не вважається правом кожного окремого громадянина, там ми знаходимо також інші додатки тоталітарного панования. Там повністю панують терор і насильство.

„Придивімся до релігійного становища націстичної Німеччини, нашого головного ворога з „осі". Ми знаємо, що в сьогоднішній Німеччині переслідування релігії стало признаною зброєю націстичних провідників. Вони відкрито заявляють, що хотять замінити віру в Бога вірою в Гітлера та зробити з націзму релігію.

„Лідером цеї нової державної, поганської церкви в націстичній Німеччині є д-р Альфред Розенберг. Його ідеї найліпше пояснити його власними словами. Доля всіх християнських релігій під таким проводом, як Розенберг, була ясно намічена на партійнім конгресі в Нюрнберзі ще в 1938 році.

„Розенберг тоді казав: „Я цілком певний в моїх думках, і думаю, що можу так само сказати за фірера, що обидві церкви — католицька і лютеранська — у такому виді, як вони є нині, мусять пропасти з життя народу".

Основні принципи поганської релігії, яку Розенберг і Гітлер хочуть ввести як державну релігію Райху, були опубліковані в 30 точках і дійшли до Америки минулої осени.

„Згідно з цею новою Державною Церквою Райха, свята Біблія усувається з вівтарів усіх церков, а святою книгою нової релігії стає **Майн Кампф** Гітлера. Шабля й свастика мають замінити хрест во всіх церквах. Усуваються хрещення та релігійні церемонії вінчання й поховону. Вся церковна власність має бути віддана державі".

Одною знайважніших точок пляну Розенберга є та, що вимагає знищення всіх інших церков і вірувань.

В точці четвертій пляну Розенберга говориться точно так:

„Інші церкви або релігійні товариства, понад усе ті, що основані згідно з інтернаціональними установами, або керуються зпоза границі, Державна Церква Райха до Німеччини не допустить.

„Це є те, проти чого ми змагаємось", казав сенатор Мід, „це є те, проти чого змагаються Обєднані Держави". — (Фліс).

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Ірвінгтон, Н. Дж. — Товариство ім. М. Грушевського, відділ 219 У. Н. Союзу, закупило примірник „Історії України" М. Грушевського, призначений його для Г. Г. Гаскинса, підсекретаря департаменту стейту в Вашингтоні.

ПРИНЯТТЯ НА ПРАЦЮ НЕ-ГРОМАДЯН

Поверх 99% прохань про приняття не-громадян на спеціяльну воєнну працю узглянено департаментами війни й фльоти Злучених Держав.

Д-р Вил В. Олександер, голова Меншинових Груп Відділу Праці при Раді Воєнної Продукції, заявив, що працедавцям дозволено найняти поверх 99% з кількох тисяч робітників не-громадян, за яких вони просили, на секретну, довірочну або обмежену працю по спеціяльних урядових контрактах.

В своїй заяві д-р Олександер підкреслив ті міри, що уряд взагалі приймає в боротьбі проти дискримінації при приняттю на працю. Також звернув увагу на той факт, що президент екзекутивним розпорядженням заборнив дискримінацію з огляду на расу, релігію або національне походження та наказав, щоби в кожному контракті була постанова проти дискримінації.

Він сказав: „Багато з найкращих виробників знаряддя в країні є ненатуралізовані громадяни чужинецького роду. Ці робітники складають значну частину нашого джерела працівників. Ми не можемо провадити повну продукцію, не використавши їх. Оскільки більшість тих робітників є без сумніву льояльна вони повинні дістати можливість працювати. Це є найкраще, що може зробити країна, аби вони залишилися льояльними.

„Викинути тих людей без праці на вулиці — є одним з найкращих способів творення пятої колюмни та саботажників", додав д-р Олександер.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Хто замовляє „Історію України" чи „Богдан - гетьман України", хай зараз подає виразно, чи це для себе, чи для товариства, чи для іншої особи, чи осіб, а як так, то для яких. Тільки в такому разі можемо потім подавати при оголошуванню призвіща усіх тих, що книжки закупили. На те ми вже звертали увагу багато разів, а якби всі до цього застосовувались, то не було б потім ніяких спростовань.

Гемтремк, Міш. — Як нам відомо, то було проголошено що Український Демократичний Клюб в Гемтремк, Міш. закупив 13 примірників „Історії України" і 5 книжок Ю. Вернадського „Богдан - гетьман України". До цього додаємо, згідно зтим, що нам подає п. Т. Гаврилюк, що 10 примірників „Історії України" подаровано ріжним передовим особам і бібліотекам, яким теж передано і другу книжку. Для себе закупили гром. М. Бабій і гром. П. Заворовський по одному примірникови „Історії України", а гром. Т. Гаврилюк з Дітройту купив „Історію України" і „Богдана".

НА ВОЄННУ СЛУЖБУ. — Президент Рузвелт заповів, що він покличе нюйоркського стейтового губернатора Лімена на високе воєнне становище.

НЕ БУЛО САБОТАЖУ НА „НОРМАНДІЇ"

ВАШИНГТОН. — Слідчий комітет палати послів, що робив дохоження в справі пожару на французькому люксусовому кораблі „Нормандія", оголосив звіт, в якому стверджує, що вогонь повстав на кораблі в наслідок недбальства, а не саботажу. Одначе, тому що на кораблі не було відповідного догляду, злочинні елементи могли б були легко вчинити саботаж. Комітет скритикував гостро відповідні власти за брак догляду над таким коштовним кораблем, яким була „Нормандія".

З 3,000,000 прокажених на світі 12,000 живе на Филипінських островах.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Закінчення театрального сезону.

На закінчення театрального сезону Укр. Драм. Гурток „Промінь" ставить одну з найкращих штук Ів. Тобілевича. Буде це трама „Сербин" в 5. діях, дня 18. квітня б. р., в год. 8. веч. на просторій сцені чеського Нар. Дому, 321 Іст 73. вулиця в Ню Йорку. Вистава буде заходом Т-ва „Просвіта".

Драма „Сербин" мало ставлена на наших сценах, а особливо в Америці. Є вона глибоко психольоґічна, повна напружених моментів, переплітана веселим дотепом, сольовими й гуртовими співами. Розкриє перед глядачем цікаві картини давно минулих козацьких часів, а характерні і типові ролі обсаджені найкращими силами Укр. Драм. Гуртка „Промінь", що гуртується при укр. прав. парохії на 14. ул. в Ню Йорку. Режісер арт. Ів. Кучмак. Усе те є запорукою, що побачимо дійсно гарну мистецьку річ.

Тема драми „Сербин" є незвичайно цікава. Сербин, син молдавського господаря, в якого на ціли пімста за гроші, пристав до запорожців, щоби здобути свій утрачений батьківський престол в Молдавії. Закохує в собі засватану за Данила Ялину, (сестра полковника Софрона), щоби в той спосіб захватити великі добра Софрона, а жениха Ялини Данила в підступний спосіб пробиває ножем прислужник Сербина, Кузьма-татарин. Зрадливий плян Сербина успішно добігає до кінця, бо навіть закохана до безтями Ялина послушно виконує бажання Сербина, подаючи приготовану ним отрую братови, коли той вертає з походу. Чи вдався зрадливий плян Сербина і на чому кінчається наша драма? Побачите в день вистави. А кінчається зовсім несподівано і цікаво.

Обсада роль є така: Сербин: п. Е. Жуковський, Кузьма: п. Ів. Грицишин, Софрон: п. Петраш, Мартин: п. М. Перчишин, Максим: п. Ґельнер, Ялина: п-на О. Кухар, Марта: п-на В. Задорецька, Настя: п-ні М. Городецька, Оксана: п-на З. Семань, Карло: п. Кінаш, Дід: п. Кукура.

Крім того в виставі бере участь великий гурт козаків і дівчат зі спеціяльно підобраними піснями, які підготовив п. Голутяк, як рівнож розкішно-багаті козацькі і народні строї, виготовлені в одинокій українській робітні костюмів п. Бражника, нададуть цілій штуці незабутню картину.

Докладається всіх старань, щоби драма „Сербин", яка ще ніколи не була ставлена в Ню Йорку, випала з кожного боку можливо найкраще для повного задоволення нашого громадянства.

І. К.

ДІТРОЙТ, МИШ.

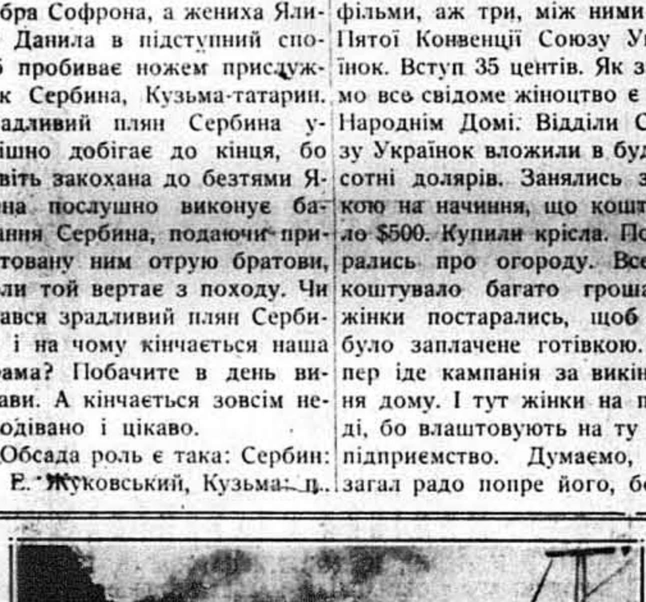
До жінок з західньої сторони міста.

Заходом зорґанізованого жіноцтва буде влаштоване підприємство, щоб прийти з допомогою Народному Домови, щоб можна було докінчити ту народню твердиню в такий спосіб, як це є нам по душі. Підприємство відбудеться в Народнім Домі при Мартин вулиці в неділю, 19. квітня в годині третій пополудні. Між іншим будуть висвітлюватись фільми, аж три, між ними і з Пятої Конвенції Союзу Українок. Вступ 35 центів. Як знаємо все свідоме жіноцтво є при Народнім Домі. Відділи Союзу Українок вложили в будову сотні долярів. Занялись збіркою на начиння, що коштувало $500. Купили крісла. Постарались про огороду. Все те коштувало багато гроша, а жінки постарались, щоб усе було заплачене готівкою. Тепер іде кампанія за викінчення дому. І тут жінки на переді, бо влаштовують на ту ціль підприємство. Думаємо, що загал радо попре його, бо це добре діло. Так є і буде, що гроші минуться і нас не стане. Але остане цей дім, збудований мозольною працею українського робітництва. Буде пишатись український напис, а діти пошанують добру працю і будуть її продовжати. У теперішню хвилину ми не можемо багато допомогти тій нещасній Україні, з якої походимо, хоч знаємо, що там нарід дуже терпить. Та як наші демократичні держави переможуть, то тоді ми з наших Народних Домів знову зачнемо збірки на допомогу нещасним жертвам окупантів. Америка нам того не заборонить, а ще буде нас заохочувати таке робити, бо це вільний і благородний край. Америка споглядатиме на нас з гордістю, коли бачитиме, що ми дбаємо про культуру, що будуємо доми для поширення культури і товариського життя. Тож допоможім викінчити наш Народний Дім, а як попрацюємо, то під осінь усе буде викінчене.

Марія Ясінська,
Дітройт, Міш.

ОБОРОНЦІ БАТААНУ. — Через три місяці ці три вояки кермували обороною Батаану перед японцями. Від лівої руки до правої: ґенерал Максон Лов, полковник Бравн і капітан Салі.

ФИЛИПИНСЬКЕ СЕЛО НА БАТААНІ під обстрілом японських гармат.

РЕОРҐАНІЗАЦІЯ КОМАНДИ АРМІЇ

Недавно переведено реорґанізацію головної команди армії для більшої боєздатности збройних сил Злучених Держав. Цьому придають велике значіння, як до підготовки загального наступу.

Реорґанізація була переведена після промови президента Рузвелта через радіо, в якій він заповідав „нести війну ворогові на далекі землі і далекі води". Його слова викликали велике признання в пресі і в урядових колах. Типову заяву з того приводу зробив „Ню Йорк Таймс":

„Щоб виграти війну, треба вирвати ініціятиву з рук ворога, замісць оборони треба перейти в проти-наступ".

Фахівці признають, що американська армія буде багато більш боєздатною з встановленням трьох нових команд: для повітряних сил, суходольних та постачання армії, замісць розділу на ґрупи, як було ранійше.

Ґенерала Генри Г. Арнолда призначено командуючим повітряними частинами, ґен. Леслі Дж. МекНейра — командуючим суходольними частинами та ґен. Бретон Дж. Сомервила — начальником постачання.

Кожний з них є відповідальним перед начальником штабу, ґенералом Дж. С. Маршалом, який має слідкувати за відповідними плянами загального наступу на ворога. Цю думку поділяє і секретар війни Стимсон. Він налягає на все, аби збільшити боєздатність збройних частин з единою метою — виграти війну!

Нові головно-командуючі у своїх ділянках мають фактично необмежену владу. Було дано більшу владу тим, що прийшли до переконання, що в сучасній модерній війні пануючу ролю грають повітряні частини.

Всі повітро-плавні сили є тепер під командою ґенерала Арнольда. Він перебрав функції і владу, що ранійше мали начальники: головної кватири повітряних частин, боєвої команди та військових повітряних корпусів.

Ґен. МекНийр, командуючий суходольними частинами, перебирає обовязки, що до того виконувались начальниками: піхоти, кавалерії та польової й побережної артилерії.

Ґенерал Сомервил має завданням — постачаючі повітряні і суходольні частини засобами й знаряддям.

Всі три нові головно-командуючі закінчили Военну Академію у Вест Пойнт, брали участь у Першій Світовій Війні та працювали разом багато років.

Основою змін є централізація команди. Вона основана на дослідах чужих команд — російської, німецької та японської — і на спостереженнях ріжних світових боєвих кампаній.

Таким святим уважають хліб араби в Марокко, що ніколи не ріжуть його ножем.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ. — Квартальні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206., відбудуться в неділю, 19. квітня, в церковній галі, 74 Ґерріс Еве., в годині 1. по обіді точно. Проситься всіх членів прибути на ці збори; будуть важні справи до полагодження. Також будуть звіти з діловодства за перший квартал. Члени, що довґують до каси, повинні старатися вирівняти свій довг. Напоминається членів, щоби платили свої вкладки до Товариства і до У. Н. Союзу точно що зборів кожного місяця. — За уряд: О. Косюк, предс.; І. Кокольський, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Звичайний мітинг Тов. Запорозька Січ, від. 342., відбудеться в неділю, 19. квітня, в 2. годині пополудні, в церковній галі. Проситься всіх членів прибути на цей мітинг. — І. Савчак, предс.; К. Миньо, кас.; І. Маркович, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Кирила й Методія, від. 86., відбудуться в неділю, 19. квітня, зараз по Сл. Божій, де звичайно. Проситься всіх членів прибути на збори. — Секр.

WILKES-BARRE, MS. — The St. John Baptist Society, Branch 223, will hold a special meeting on Sunday, April 19, 1942, at St. Peter & Paul Ukrainian Church Hall, after High Mass. The Pres. Mr. John Barnas urged that all members attend this special meeting. If any member does not attend this meeting, he will be fined according to the constitution of the Lodge. This meeting is being held to accept the officers resignation. — John Hrencecin, Rec. Secty.

ГАМТРАМК, МИШ. — Квартальні збори Тов. Згода, від. 20., відбудуться в неділю, 19. квітня, в Укр. Хаті, 2240 Ґрейлінґ Стр., в годині 1:30 пополудні. Просимо всіх членів прибути і вислухати звіту фінансового. Приведіть своїх знайомих і впишіть їх до У. Н. Союзу. Контр. комісія теж здасть звіт за три місяці. — Іван Підперигора.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332., відбудуться в неділю, 19. квітня, в годині 3. пополудні, на 10 Колфакс Стр. Проситься всіх членів, місцевих і позамісцевих, прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. Відділ закупив бонд за $200, жертвував на Червоний Хрест $15, на „Рескю Сквод" $10, та рішив купити Історію України для Сомервил Лайбрері. — А. Кнапф, предс.; П. Венгрин, кас.; П. Причка, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288., відбудуться в неділю, 19. квітня, в годині 2. пополудні. Уряд просить, щоби члени, котрі мають бонди, щоби зголосилися до нас. Проситься членів, щоби явилися на зборах, бо є важні справи до полагодження. — За уряд: Юрій Загвоцький, предс., Дмитро Мушастий, кас.; Андрій Даниаюк, секр.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В неділю, 29. березня 1942. року, помер в Картерет, Н. Дж., по довшій недузі довголітній член Тов. Запорозька Січ, від. 342. У. Н. Союзу,

ІЛЛЯ ПОЛЕГОНЬКИЙ.

Походив зо села Войткова, повіт Добромиль, Галичина. Вступив до У. Н. Союзу в 1917. році. Покійний був працьовитий і щирий та сповняв орґанізаційні обовязки до останньої хвилі.

Полишив жену Марію, доньки: Катерину, Марію й Гелену, синів: Йосифа й Іллю та сестру Анну.

Похорон відбувся в вівторок, 31. березня, в годині 9. рано, з дому жалоби, 75 Grant Ave., до церкви св. Влм. Димитрія в Картерет, Н. Дж., відтак на вічний супочинок на цвинтар Кловер Ліф Меморіял Парк у Вудбридж, Н. Дж. У похороні взяли участь Тов. Запорозька Січ й родина з Carteret, Newark, Plainfield, Bayonne й Allentown, Pa.

Нехай земля Вашинґтона буде Йому легкою!

І. Маркович, секр.

ТАРЗАН, ч. 546. Ґалерні невільники.

Тарзан знав, що це було б марне намагання ставити чинний опір, коли Вилйено приказав схопити його та Тома.

На велике здивування, першим, що вхопив за його руки, був Алі, якого Тарзан уважав своїм приятелем.

І пірати повели Тарзана й Тома на забраний корабель палядинців, де їх було приковано до весел.

„Тут ви останетеся аж поки смерть не принесе кінець вашим тортурам", заговорив злісно поганяч невільників.